

กวาวเครือขาว (สมุนไพรรำดับ ๘)

ผู้ประพันธ์ : นึกกลอน เต ยู ๒๗

กวาวเครือขาว

ผู้ประพันธ์ : อัญชลี ณ เชียงใหม่

สมุนไพรรำดับถิ่นถิ่นได้
ปลูกทั่ว ไปให้ประโยชน์และขาย
ทั้งราก ใบเปลือกหุ้มมีมากมาย
บำรุงกายใช้กินเนิ่นนานมา

ต้นกวาวเครือสมุนไพรรำดับถิ่นทั่ว
ตระกุกต์ปลูกง่ายไม่กั้งหา
มีหลายชื่อเรียกกันตามตำรา
เติบโตแถบชายป่ามีทั่วไป

เรี่ยกกวางเครือทองเครือหรือทองกวาว
กวาวเครือขาวจอมทองไม่สูงล้ำ
ตานจอมทองกวาวหัวปลุกทั่วไทย
ลำต้นพันรอบไม้ใหญ่ขึ้นได้ดี

กวาวเครือขาวสมุนไพร ไม่หายาก
จำแนกจากลักษณะตามวิธี
ดองสายพันธุ์ไม่ต่างกันตามกรรมวิธี
ประโยชน์มีเห็นได้ใช้กันมา

พืชเลื้อยหัวในดินอินทรีย์สาร
ปลุก ไม่นานเก็บผลใช้รักษา
คุณสมบัติกินบำรุงมั่งงำยา
มีคุณค่าปลุกได้ใช้ครั้งคราว

เป็นไม้เถาเนื้อแข็งขึ้นง่ายเหลือ
หัวกวาวเครือเนื้อในเป็นสีขาว
ใบประกอบสามใบย่อยเถาเลื้อยยาว
เกาะเป็นราวต้นไม้ใหญ่ได้เห็นกัน

ดอกเป็นช่องามดีที่ปลายกิ่ง
ดูสวยจริงน้ำเงินม่วงมีกลิ่น
คล้ายดอกแคดอกกรูปลูกที่รู้จัก
สวนพฤกษศาสตร์เห็นประจักษ์พักบนบาง

หัดได้ดินค้ำยมันแกวขนาดใหญ่
มีเนื้อในสีขาวเป็นเส้นยาว
เอามัดปาดผิวนเปลือกจะเป็นยาง
สีขาวฉ่ำฉ่ำออกคล้ายน้ำมัน

คุณสมบัติน้ำคั้นหรือเนื้อหรือไม้
มีฤทธิ์ยาสมุนไพรแต่ไม่ขม
ใช้สัอนหัดบำรุงกายได้อารมณ์
แก้เลือดลมแปรปรวนรอนแรมใจ

อีกปอดเมื่อขย่งนพเสียรระเหยจิต
นอนไม่หลับออกฤทธิ์ให้สดใส
มีออร์โมนเพศหญิงประโยชน์ไกล
หากินได้ให้แก่นมขยายตัว

บำรุงเนื้อผิวน้ำให้สดสวย
แก้ปวดต้อต้อใจใช้สัอนหัด
รักษาตาต้อกระจกตาฟางมัว
ใช้ได้ทั้งกินนอนได้สบายดี

แม้ผสมแห้งแรงน้อยถอยกำลัง
เพิ่มเนื้อหนังผมหงอกดำนำดูสิริ
ปรับรอบเดือนให้ถูกต้องของสตรี
เพิ่มกำหนัดให้มีเจริญพันธุ์

บำรุงโลหิตกินได้และนอนหลับ
ตามตำรับพดุมิได้สิ้น
เป็นยาอายุวัฒนะใช้ทั่วกัน
คุณอนันต์ได้ประโยชน์ทั้งหญิงชาย

ภควาเครือขาวเปลือกและเถานี้มีฤทธิ์
ใช้แก้พิษจากงูเห่ามดตาย
ช่วยชีวิตตลอดพันอันตราย
ทั้งผู้คนตายคุณสมบัตินี้จัดว่าดี

ภควาเครือขาวบำรุงให้ผิวพรรณ
ช่วยประคองความสดให้สตรี
ส่วนประกอบสำคัญสารเคมี
เพิ่มฮอร์โมนเพศสตรีใช้เป็นยา

นำเอาไปแปรรูปสารสกัด
ผลิตจัดทำแคปซูลใช้รักษา
ส่วนประกอบเครือองศาอาจค์สำหรับหา
พิจารณาการะจ่างใส่ใช้ได้จริง

ใช้เป็นยาบำรุงมั่งเพื่อเสริม
ช่วยเพิ่มเติมฮอร์โมนในเพศหญิง
ถึงวัยทองให้ได้ตามร่างกาย
ประโยชน์ยิ่งผิวกะชับขึ้นบริบูรณ์

กวาดเครือขาวมีสารต้านอนุมูลอิสระ
ใช้เป็นยาอายุวัฒนะ ไม่เสื่อมถอย
สร้างคอลลาเจนและอีลาสตินเป็นผลพลอย
สารสกัดมีไม่น้อยค่อยใช้กัน

นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ต่อร่างกาย
นอนหลับสบายสดชื่นมีไขมัน
ช่วยใบหน้าสดใสนวลตลอดวัน
ผลิตภัณฑ์มีคุณผสมไพร

กวาดเครือขาวปัจจุบันนั้นค้นหา
เป็นตัวยาชั้นหะมียันทันสมัย
ในตำรับยาบำรุงใช้ทั่วไป
ซื้อหาได้ไม่ต้องใช้ใบสั่งยา

พืชท้องถิ่นกินได้ใช้ประโยชน์
อาจมีโทษหากล้นจนควรศึกษา
กวาดเครือขาวบ้านไหนหาพบ
มีคุณค่าผสมไพรของไทยเรา

กวาวเครือขาว

ผู้ประพันธ์ : สกิตยพันธ์ุ ธรรมสกิตย

กวาวเครือขาว *Pueraria candollei*

วงศ์ *Fabaceae* หรือ *Leguminosae*

จัดเป็นพืชตระกูลถั่ว กัดหญ้า

สมุนไพร ไทยดี มีคุณอนันต์

จัดเป็นพืชล้มลุก หักงอกขึ้น

พบในถิ่นไพรพนา มหาศาล

มีมากมาย ในป่า เบญจพรรณ

สารพัน ขนานนาม ตามถิ่นไทย

เรียกกวาวหวด กอหวด ตามจอมทอง

อีกจอมทอง กวาวเครือขาว เข้าใจได้

ชื่อกวาวเครือ กอเครือ ทั้งเหนือใต้

เข้าตำรับ ยาไทย ได้คุณล้น

หัวกวาวเครือ เล็กใหญ่ หลายขนาด

เปลือกมีดบาด ยางไหล ได้พรุพลัง

ยางสีขาว รากน้ำนม พรหมตามทาง

เนื้ออ่อนข้าง เบระบาง ครั่งยังเยาว์

ภควาเครีอมี ฤทธิยา ทานแก้ไข
แก้ปวดเมื่อย เหนื่อยหน่าย ภายอุบเอา
บำรุงผิว แต่งตั้ง ลึงค์แข็งกร้าว
ขยายเต้า นมหารี ทอ้ออริโมน

เพิ่มอริโมน เพศหญิง ให้งด
ทะนุบำรุง กำหนด ผาดเฟ่นโชน
เป็นยาปรับ รอบเดือน ไม่เลื่อนล้ำ
แก้ตำหนั ดาพาง ข้างจำดี

กินไม่ได้ นอนไม่หลับ กระสับกระส่าย
อวัยวะ โตใหญ่ ได้เต็มที
บำรุงเลือด เพิ่มเกศา มามากมี
ผิวหนังดี มีน้ำนวล เข้ายอนฤดี

ดอกภควาเครีอ ใ้มีอง พองระย้า
ชูดอกทรา คราพลัดใบ ให้แดงดี
ดอกออกตาม ปลาญกิ่ง ยิ่งดูดี
เป็นมาดี เพลันตา นุ่มองเมียง

ผลภควาเครีอ เป็นฝัก ลักษณะทรงแบน
ภายในแน่น ด้วยเมล็ด ผิวกลมเกลี้ยง
เมล็ดแก่ ฉายใ้มีอง คองเขียวเคียง
น้ำตาลมั่ง รวยเรียง เคียงกันไป

ห่อถั่วแฉะนี้ เนื้อขาว รสมันแกว
อยู่ใต้แผ่น ผิดดิน กินสดได้
ห่อตะตม อาหาร ธรรมดาเลี้ยงกาย
อายุมาก ห่อใหญ่ หนักยี่สิบโล

สรรพคุณ บำรุง บำรุงผิวพรรณ
ปทุมกัน สด้าง ข้างอกไข
ห่อจืดจืดกระชับ จับสนิท จืดมน
ของลับชาย ขยายโต มโนภู

ลดรอยแตก ฉายเงา หน้าตันทา
ดูงามมา หน้าท้อง ผ่องใสดู
รอยเหี่ยวย่น หม่นไหม้ ได้การุณย์
ห่อเยื่อถั่ว กามารมณ์ สมหทัย

ลดความเสียว มะเร็ง ปากมดลูก
การติดลูก สุขสม ภิรมย์หมาย
เอสุติ เพศชาย พลิตงายดา
ห่อผงคนตาย ความเคียด ละเมียดละมัย

เป็นยาไทย ประจำบ้าน ทานได้ดี
ไม่เคยมี อันตราย จับถ่ายง่าย
เอถั่วแฉะ มาปั้น ปานเม็ดพริกไทย
การกินใช้ วันละเม็ด สมเจตน์จ้าน

กินรักษา มดลูก แก่ตกรขาด
แก็กลิ้นคาง เหม็นเน่า เกือบตลอดโปร่ง
ปวดท้องน้อย ทะยอยหาย ไข้ขึ้นลง
สารตกค้าง ว่างลง ปลงสารเคมี

สรรพคุณ พืชพลัง ทั้งหญิงชาย
สัตรีไม้นชาย ขยาย ได้เต็มที
เป็นยาอายุวัฒนะ พาเบรมปริดี
เสริมชีวิต ธรรมชาติ ชีวอะมัย

กวาดเครือขาด บริสุทธิ์ สุดแรงฤทธิ์
อาจมีพิษ ตกค้าง บ้างครั้งได้
ให้หยุดกิน ลักหน้อย ค่อยกินใหม่
หยุดหกเดือน กินได้ ไร้กังวล

สมุนไพร โบราณ ทานเป็นยา
ตำรับยา แผนไทย ใช้ได้ผล
ยาฝรั่ง ข้างรู้ มิดมัวมณฑ
แก้ความจน โดยสมุนไพร ไทยสมบูรณ์

กวาวเครือขาว

ผู้ประพันธ์ : จตุพร สุวรรณปากแพรก

(๑) ทัวไป

สมุนไพรกวาวเครือขาวที่กล่าวถึง
เป็นชนิดหนึ่งในสี่ที่มียัน
เป็นกวาวเครือในตำรายาโบราณ
อีกสามชนิดคือแดง มอและกิดำ

กวาวเครือขาวตอนนี้นิยมมาก
เพราะนอกจากเป็นตัวยาคุณค่าล้ำ
สรรพคุณสูงยังอนุญาตสามารถนำ
เอามาทำเป็นยาทาและทาน

เป็นพืชขึ้นในป่าตระกูลถั่ว
พบไปทั่วมีมากทางภาคอีสาน
ตะวันตก เหนือใต้ ไข่มุกกัน
ขอบป่าเบญจพรรณบ้านเรามี

เป็นไม้เถาเลื้อยเลาะเกาะต้นไม้ใหญ่
กระดากพันธุ์เลื้อยไปในทุกที่
เลื้อยบนดินไข่มุกจะไม่มี
เป็นสมุนไพรพื้นบ้านมีราคา

เป็นไม้ที่ปลัดใบแล้วให้ดอก
ดอกตามซอกกิ่งก้านประมาณว่า
ซัดดอกยาวสามสิบเซ็นเห็นขึ้นมา
ชูดอกหมาเป็นพวงสีม่วงแดง

ซัดดอกเป็นซัดเดี่ยวเปล่าเบรียดยัง
ที่ปลายกิ่งมีซัดแยกแตกแขนง
ดอกมีกลีบประดับรองรับแรง
ทรงรูปถั่วแข็งแกร่งแมลงชม

กลีบเครือขาดไม้ป่าตระกูลถั่ว
จะมีหัวใต้ดินถิ่นเหมาะถม
หัวที่ว่าลักษณะจะทรงกลม
มียางขาวคล้ายน้ำมันเป็นยา

เนื้อในมิใช่ชาวรามันแกด
จึงไม่แคล้งเนื้อเปราะและกึ่งหนา
หัวแก่หนักใหญ่กลมสมราคา
ประมาณว่ายี่สิบกีโลมโหล

ดอกล้วยอะดุมสมบุรณดี
สองเพศมีในหนึ่งดอกชอกกิ่งก้าน
ผลเป็นฝักส้มอมเงมน้ำตาล
ช่อขนานทรงแบนแฉ่นเมล็ดใน

(๒) ประโยชน์และสรรพคุณ

ประโยชน์ของกล้วยเครือช่อนั้น
รับประทานเป็นยารักษาได้
หัวเปลือกเถาสุตเจี๋ยปลั่งประกาย
สรรพคุณมีมากมายหลายประการ

หัวของกล้วยเครือช่อน้ำดำรา
ทำเป็นยาสมุนไพรใช้ในบ้าน
บดเป็นผงใส่แคปซูลหนุ่ยการทาน
สรรพคุณนั้นดีแสนยาแผนไทย

ขึ้นทะเบียนเป็นยาแผนโบราณ
ยาสามัญประจำบ้านซื้อทานได้
ใช้รักษา แก้อาการ ทานง่ายตาย
กินเข้าไปหัดบดบดไว้ทั้งด

เป็นยาอายุวัฒนะหน้าตาดู
ชะลอวัย แก้อาพาฬ อย่างได้ผล
ต่อกระดูก กระดูกพรุนผู้สูงอายุ
คิดก่อนดื่มง่ายใช้ก็สะดวก

อ่อนเปลี้ยอกเถาเป็นยาดีที่มีฤทธิ์
ช่วยแก้พิษงูกัดชะงักเห็ด
ถ่านมาบดเป็นผงรสเฝื่อน
ใช้ดื่มเพื่อรักษาโรคมะเร็ง

มีอาการอ่อนเพลียระเี่ยล้ำ
มีปัญหาระเื่องทางอาหารไม่เก่ง
กวางเครือขาวกินดีชิวัดเฮง
ฤทธิ์สุดเจ๋งช่วยได้ช่อให้ทาน

เป็นตัวยาใช้ฝังบำรุงผิว
ช่วยลดสิ่ว ลดฝ้า ลดหน้ากร้าน
ลดริ้วรอย ลดกระ ลดหน้ามัน
ช่วยผิวพรรณเปล่งปลั่งทั้งหนุ่มและ

กวางเครือขาวสรรพคุณมีดีเกินคาด
กินหรือทาสามารถเพิ่มสัดส่วน
ขยายอกให้ใหญ่งามตามสมควร
อ่อนใหญ่อ่อนช่วยปัญหาของสตรี

ทรงอุกที่หยาบคนเลวหยาบไต่เง
สามารถกลับตั้งเต่งเง่งเหี้ย
ผมหลุดร่วง ขาดบาง บ้าง ไม่มี
กลับดกดีทุกเส้นดำเป็นมัน

มีบัญชาครอบใต้บนยอดใต้บนไว้
อาจทำให้แห้ง ได้ใจแห้งจั้น
ห่อภาวเครืออย่างข้าหมาทาน
แก้อาการ ได้รับความสุภาพดี

(๓) ข้อควรระวังและผลข้างเคียง

ภาวเครือขาดคุณค่ามหาศาล
ทั้งทางด้านรักษาโรคไขข้อ
และความงามทั้งผองของสตรี
แต่ก็มีผลข้างเคียงให้เสียระวัง

ถ้าจะกินภาวเครือขาดนั้น
ขอให้ทานอย่างพอดีมียับยั้ง
ปฏิบัติตามข้อควรระวัง
กับอีกทั้งข้อกำหนดต้องจดจำ

ไม้ทานเกิน ร้อยมมก.ต่อหนึ่งวัน
 ต้อง ไม้ทานร้อมยาคุมกุ่มนี้ย้า
 อันตรายมากนักหนาข๑อย่าทำ
 ๑ายต่ำฮั้สิบห้าปีให้ห้ามเลย

ผลข้างเคียงมีมากจ้กบอกให้
 ทานมาก ไปท้องอืดอืดเฉลย
 ประจําเดือนจะมากมิกว่าที่เคย
 พ้น๑งเฉยจะ๑าเสียนค๑้นเหี้ยนมา

ทุก๑อย่างทั้งดีมีเสียบ้าง
 เติ่นส๑ยกลางข๑ด๑ดีมีอ๑บ๑
 ฮั้ด๑ี๑ค๑วามพอเพียงเสียง๑เรา
 ก๑ว๑เครี๑ชา๑น๑ได้แต่มีข๑ระ๑ง

